

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 332 din 19.07.2023

Dosar nr.: 437/2022

Petiția nr.: 4714/07.07.2022

Petentă: Asociația Civică Pentru Demnitate în Europa

Parte reclamată: Unitatea Administrativ Teritorială comuna Lăzarea

Obiect: posibilă faptă de discriminare prin inscripționarea plăcuțelor cu denumirile străzilor din comuna Lăzarea, județul Harghita, exclusiv în limba maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul sau domiciliul procesual ales al petentului

1. Asociația Civică pentru Demnitate în Europa cu adresa de corespondență în sat Vâlcelele, comuna Vâlcele, str. Principală nr. 7, județul Covasna și cu adresă de e-mail: tanasa.dan@gmail.com

Numele, sediul sau domiciliul procesual ales al părții reclamate

2. Unitatea Administrativ Teritorială Lăzarea cu sediul în comuna Lăzarea nr. 702, jud. Harghita

Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 4714/29.07.2022 a fost citat petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 5336/29.07.2022 a fost citată partea reclamată, pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 05.09.2022, ora 10.30, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din mun. București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1. Citația adresată petentei a fost transmisă părților cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței. Citația adresată părții reclamate a fost transmisă cu poșta militară.

5. Procedura legal îndeplinită.

6. La termenul de audieri părțile au fost absente.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 5769/23.08.2022 partea reclamată a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentei prin adresa nr. 4791/28.06.2023).

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 4791/28.06.2023 s-a comunicat petentei posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la punctul de vedere al părții reclamate.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 5088/07.07.2023 petenta a depus concluzii scrise.

Sușinerile părților

Sușinerile petentului

10. Petenta susține că la data 07.07.2022 plăcuțele cu denumiri de străzi din localitatea Lăzarea, județul Harghita, sunt inscripționate exclusiv în limba maghiară. Aceste plăcuțe sunt amplasate de autoritatea locală, respectiv Primăria Lăzarea și sunt vizibile de pe domeniul public al UAT Lăzarea; mai mult, conform nomenclatorului stradal publicat pe pagina de internet a Primăriei Lăzarea, absolut toate străzile de pe raza UAT Lăzarea au denumiri exclusiv în limba maghiară.

11. Petenta susține că, deși sunt amplasate de autoritatea locală și sunt vizibile de pe domeniul public, aceste plăci cu denumiri de străzi sunt redactate exclusiv în limba maghiară, aspect care reprezintă o discriminare pe criterii etnice și lingvistice a cetățenilor români care nu cunosc această limbă.

12. Petenta susține că accesul la informații de interes public despre denumirea drumurilor publice este condiționat cetățenilor români de cunoașterea unei limbi străine, a limbii maghiare, care nu este o limbă oficială de stat, fapt ce constituie o discriminare atât pe baza etniei cât și a limbii.

13. Petenta depune ca probe fotografii ale mai multor plăci cu denumiri de străzi.

14. Petenta solicită sancționarea faptei de discriminare sesizate.

15. Prin concluziile scrise adresa înregistrate sub nr. 5088/07.07.2023 petenta a precizat că reclamatul nu neagă nici autenticitatea probelor foto depuse de subscrisa și nici faptul că acele plăcuțe cu denumiri de străzi exclusiv în limba maghiară sunt amplasate pe raza UAT Lăzarea.

16. Parea reclamată susține că scopul evident al plăcuțelor reclamate este acela de informare publică de vreme ce ele sunt vizibile de pe domeniul public.

17. Parea reclamată susține arată că fiecare plăcuță reclamată conține sintagma „str.” (prescurtare în limba română a cuvântului „stradă”) și „utca” (denumirea în limba maghiară a cuvântului „stradă”), fiind evident că în cauză este vorba de plăcuțe cu denumiri de străzi inscripționate exclusiv în limba maghiară.

Sușinerile reclamatului

18. Prin punctul său de vedere înregistrat sub nr. 5769/23.08.2022, partea reclamată a ridicat excepția lipsei obiectului sesizării.

19. Pe fond partea reclamată a solicitat respingerea petiției ca nefondată.

20. Partea reclamată susține faptul că denumirile de străzi pentru care s-a depus fotografiile de reclamant au scop strict orientativ întrucât, la momentul prezent (23.08.2022), la nivel UAT Lăzarea nu există un act administrativ al Consiliului Local prin care să fie aprobată nomenclatura stradală și denumirea oficială a străzilor. Din acest considerent lista anexată de reclamant cu denumiri de străzi și numere administrative nu sunt documente oficiale asumate de Consiliul Local, lista fiind publicată doar ca proiect de hotărâre, care nu a fost aprobată încă.

21. Partea reclamată precizează că plăcuțele cu denumiri de străzi din fotoplanșele anexate de reclamant sunt de fapt denumiri populare folosite în mod uzual de locuitori.

22. Mai mult, în cărțile de identitate al locuitorilor comunei nu figurează nume de străzi, doar numere administrative. Ca urmare, neexistând acte administrative sau acțiuni ale

administrației publice locale sau acțiuni de impunere a utilizării acestora, nu poate fi reținută fapta de discriminare.

23. Partea reclamată arată faptul că la nivelul primăriei există intenția demarării procedurii aprobării nomenclurii stradale, situație în care va fi respectată legea.

24. Partea reclamată susține că, după aprobarea nomenclurii stradale, plăcuțele vor fi schimbate cu plăcuțe bilingve, în conformitate cu legislația în vigoare.

25. Partea reclamată concluzionează faptul că nu sunt îndeplinite condițiile pentru reținerea unei discriminări în sensul art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, întrucât existența acelor plăcuțe invocate de către reclamant nu are ca scop și efect restricționarea/restrângerea unor drepturi de către persoanele nevorbitoare de limba maghiară.

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

- art. 13 - *Limba oficială: “ În România, limba oficială este limba română.”*
- art.16: *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. [...]“*
- art. 20 alin. 1: *„Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”*

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

- art. 2 alin 1: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*
- art. 10: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”*
- art. 26 alin. (1): *„Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”*

Codul administrativ – Legea 54/2019

➤ art. 195 - Limba oficială și folosirea limbii minorităților naționale: (1) În raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale se folosește limba română. (2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, stabilit la ultimul recensământ, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate acestora, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba minorității naționale respective și primesc răspunsul atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective. (3) În scopul exercitării dreptului prevăzut la alin. (2), autoritățile publice și entitățile prevăzute la art. 94 au obligația să pună la dispoziția cetățenilor aparținând unei minorități naționale formulare și texte administrative de uz curent în format bilingv, respectiv în limba română și în limba minorității naționale. (4) Lista formularelor și a tipurilor de texte administrative de uz curent, care se utilizează conform alin. (3), se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Departamentului pentru Relații Interetnice elaborată în colaborare cu Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, cu avizul ministerelor cu atribuții în domeniul administrației publice, finanțe publice și afaceri interne. (5) În condițiile prevăzute la alin. (2), în posturile care au atribuții privind relații cu publicul sunt încadrate și persoane care cunosc limba minorității naționale respective. (6) Autoritățile administrației publice locale asigură inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective, în condițiile prevăzute la alin. (2). (7) Actele oficiale se întocmesc în mod obligatoriu în limba română, sub sancțiunea nulității.

Legea nr. 500/2004 privind folosirea limbii române în locuri, relații și instituții publice

➤ art. 2: „În sensul prezentei legi, prin text cu caracter de interes public se înțelege orice text care, în cadrul unor atribuții de serviciu, este afișat, expus, difuzat sau rostit în locuri publice ori prin mijloace de informare în masă, având ca scop aducerea la cunoștința publicului a unei denumiri, a unei informații sau a unui mesaj, cu conținut direct ori indirect publicitar.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

➤ art. 14: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului

➤ art. 1: „1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație. 2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale

➤ art. 11: „1. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi numele (patronimul) și prenumele sau în limba minoritară, precum și dreptul la recunoașterea oficială a acestora, în conformitate cu modalitățile prevăzute în sistemul lor legal. 2. Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a expune în limba sa minoritară însemne, inscripții și alte informații cu caracter privat, vizibile pentru public. 3. În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, în cadrul acordurilor încheiate cu alte state, și ținând seama de condițiile lor specifice, pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații.”

Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la data de 05 noiembrie 1992, ratificată de România prin Legea nr. 282/2027

➤ art. 10 - Autoritățile administrative și serviciile publice: “1. În circumscripțiile administrative ale statului locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare, care justifică măsurile specificate mai jos, și în funcție de situația fiecărei limbi, părțile se angajează, în măsura în care este posibil: a) (i) să vegheze ca autoritățile administrative să utilizeze limbile regionale sau minoritare; sau (ii) să vegheze ca funcționarii autorităților administrative care asigură relația cu publicul să folosească limbile regionale sau minoritare în raporturile lor cu persoanele care li se adresează în aceste limbi; sau (iii) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale ori scrise și să primească răspunsuri în aceste limbi; sau (iv) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale ori scrise în aceste limbi; (v) să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta ca valabil un document întocmit în aceste limbi; b) să pună la dispoziție formulare și texte administrative de uz curent pentru populație în limbile regionale sau minoritare, ori în versiuni bilingve; c) să permită autorităților administrative să întocmească documente într-o limbă regională sau minoritară. 2. În ceea ce privește autoritățile locale și regionale din zonele locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare în care se justifică măsurile specificate mai jos, părțile se angajează să permită și/sau să încurajeze: a) folosirea limbilor regionale sau minoritare în cadrul administrației regionale ori locale; b) posibilitatea pentru vorbitorii de limbi regionale sau minoritare de a prezenta cereri orale ori scrise în aceste limbi; c) publicarea de către autoritățile regionale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare; d) publicarea de către autoritățile locale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare; e) folosirea de către autoritățile regionale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din consiliile lor, fără a exclude totuși folosirea limbii (limbilor) oficiale a (ale) statului; f) folosirea de către autoritățile locale a limbilor regionale sau minoritare în dezbaterile din consiliile lor, fără a exclude totuși folosirea limbii (limbilor) oficiale a (ale) statului; g) folosirea sau adoptarea, dacă este cazul, alături de denumirea în limba (limbile) oficială (oficiale), a formelor tradiționale și corecte ale toponomiei în limbile

regionale sau minoritare. 3. În ceea ce privește serviciile publice asigurate de către autoritățile administrative ori de către alte persoane care acționează în cadrul competenței acestora, părțile contractante se angajează, în zonele în care limbile regionale sau minoritare sunt folosite, în funcție de situația fiecărei limbi și în măsura în care acest lucru este posibil: a) să vegheze ca limbile regionale sau minoritare să fie folosite în cadrul serviciilor publice; sau b) să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri și să primească răspunsuri în aceste limbi; sau c) să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri în aceste limbi. 4. În vederea aplicării dispozițiilor paragrafelor 1, 2 și 3 pe care le-au acceptat, părțile se angajează să ia una sau mai multe dintre măsurile ce urmează: a) traducerea sau interpretarea eventual solicitată; b) alegerea și, dacă este cazul, formarea unui număr suficient de funcționari și alți agenți publici; c) satisfacerea, în măsura în care este posibil, a cererilor agenților publici care cunosc o limbă regională sau minoritară de a fi repartizați în zona în care această limbă este folosită. 5. Părțile se angajează să permită, la cererea celor interesați, folosirea sau adoptarea de patronime în limbile regionale sau minoritare.”

Principiile de analiză

26. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a)** existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- b)** existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- c)** existența unui criteriu de discriminare;
- d)** existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- e)** tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

27. Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

28. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2 alin. 1, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

29. Pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

30. Conform legislației în materie de nediscriminare din România, un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 („rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV,

apartenență la o categorie defavorizată”), „sau orice alt criteriu” - sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

31. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

32. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare doar dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

33. Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar.

34. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv (vezi *Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others*, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; *Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE* (Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91).

35. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că discriminarea presupune tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare (a se vedea cauza *Orsus și alții v. Croația, hotărârea din 16.03.2010, precum și cauza Willis v. Marea Britanie, nr. 36042/97, § 48, ECHR 2002 IV*). Articolul 14 nu interzice ca Statele membre să trateze diferit grupuri de persoane cu scopul de a corecta "inegalități de fapt" între acestea. Într-adevăr, în anumite situații, eșecul, în sine, de a încerca corectarea inegalităților prin tratament diferit, poate da naștere unei încălcări a Articolului 14 (a se vedea în acest sens cauza "relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium", § 10; cauza *Thlimmenos v. Grecia, no. 34369/97 și altele*). Statele contractante dispun de o marjă de apreciere pentru a analiza dacă și în ce condiții diferențele aplicate unor situații similare justifică un tratament diferit. CEDO a acceptat că o politică generală sau o măsură care are un efect disproporționat asupra unui grup particular de persoane poate fi considerată discriminatorie indiferent de faptul că aceasta nu a vizat în mod specific acel grup de persoane. De asemenea, Curtea a statuat că discriminarea potențial contrară Convenției poate rezulta dintr-o situație de facto (cauza *Zarb Adami v. Malta, no. 17209/02, § 76*).

Motivele de fapt și de drept

36. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G.

nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, conform art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională.

37. În fapt, Colegiul director reține că este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin inscripționarea plăcuțelor cu denumirile străzilor exclusiv în limba maghiară.

38. În soluționarea petiției, Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, verificând dacă există un tratament diferențiat între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare, fiind lezat un drept recunoscut de lege.

39. Prin raportare la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, se constată incidența art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h), având în vedere argumentele prezentate în continuare.

40. Raportat la obiectul petiției, Colegiul director reține că, potrivit planșelor fotografice depuse de petentă, atașate petiției, precum și a tabelului depus la dosarul cauzei (tabel care denumirilor tuturor străzilor din U.A.T. Lăzarea), rezultă faptul că în comuna Lăzarea, jud. Harghita, inscripționarea denumirilor de străzi este realizată cu denumiri exclusiv în limba maghiară, fiecare plăcuță conținând și sintagma „str.” (stânga sus) și sintagma „utca” (dreapta jos).

41. Față de obiectul petiției, Colegiul director reține susținerile părții reclamate potrivit cărora denumirile de străzi sunt de fapt denumiri populare folosite în mod uzual de locuitori, iar după aprobarea nomenclurii stradale, plăcuțele urmând a schimbate cu plăcuțe bilingve, constatând că partea reclamată nu neagă utilizarea unor termeni proveniți din limba maghiară, care își găsesc corespondent în limba română.

42. În continuare, Colegiul director reține că justificarea de către reclamat a acțiunilor sale, potrivit căreia nu se poate angaja răspunderea contravențională a UAT Lăzarea pe motiv că nomenclatura stradală și denumirea oficială a străzilor nu sunt aprobate printr-un act administrativ, nu este de natură a înlătura caracterul discriminator al acestora, întrucât însăși informația furnizată publicului este o informație de interes public, care se adresează atât cetățenilor de naționalitate maghiară, cât și cetățenilor români care, după cum se va arata în continuare, reprezintă o minoritate în localitatea respectivă. Împrejurarea că primăria urmează să reglementeze situația sesizată nu are nicio relevanță, pe de o parte, întrucât nu a fost probată iar, pe de altă parte, se impune a se cerceta existența faptei de discriminare la momentul sesizării CNCD.

43. Conform informațiilor publice de pe site-ul oficial al unității administrative comuna Lăzarea, Colegiul director reține faptul că localitatea Lăzarea (Szárhegy) este o comună în județul Harghita, formată din satele Ghiduț și Lăzarea (reședința).

44. Conform recensământului efectuat în 2021, populația comunei Lăzarea se ridică la 3.313 locuitori, din care 56 sunt români, 2995 sunt maghiari, 62 sunt romi, 4 sunt turci, iar față de 196 de persoane nu se cunosc informații legate de apartenența etnică a acestora.

45. Colegiul director reține că, din perspectiva legislației internaționale cu privire la drepturile minorităților, în conformitate cu art. 11 din Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale (ratificată de România), se impune inscripționarea denumirilor

locale tradiționale în limba minorităților, dacă există un număr substanțial de persoane aparținând minorităților și o cerere suficientă.

46. Având în vedere că în comuna Lăzarea majoritatea locuitorilor sunt maghiari (în procent de 90,4%), depășindu-se procentul stabilit legiuitor (de 20%) peste care este obligatorie inscripționarea străzilor în limba minorităților, administrația publică locală are obligația legală de a aplica prevederile Legii 54/2019 privind Codul administrativ, asigurând, în conformitate cu art. 195 alin. 6, inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public în limba minorității naționale respective. Cu toate acestea, prin raportare la legea fundamentală a României care stabilește că limba oficială a statului român este limba română și având în vedere faptul că denumirile străzilor și a localităților reprezintă informații de interes public, Colegiul director reține faptul că administrația publică locală are obligația de a inscripționa străzile în primul rând în limba oficială a statului român.

47. Mai mult decât atât, față de obligativitatea utilizării limbii oficiale a statului legat de toate inscripțiile emenate de la o autoritate a statului român, Colegiul director observă faptul că prin Sentința nr. 6554 din data de 08.12.2022 a Tribunalului București, Secția a II-a Contencios administrativ și fiscal, instanța a statuat faptul că *“(...) limba oficială pe teritoriul României este limba română, aceasta fiind limba care se folosește în raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale pe întreg teritoriul țării, astfel că toate inscripțiile de natura celor ce fac obiectul discuției se redactează și se afișează în primul rând în limba română. (...) în unitățile administrativ teritoriale în care locuiesc minorități naționale, având în vedere că acestea au dreptul de a folosi limba maternă în raporturile cu autoritățile și au dreptul de a fi informate în limba maternă, inscripțiile se redactează și în limba lor maternă, din formularea legii rezultând, fără echivoc, faptul că inscripționarea în limba maternă se realizează pe lângă cea în limba română, prin adăugare la cea în limba maternă. Prin urmare, instanța constată că autoritățile administrației publice locale au obligația de a respecta dreptul minorităților naționale de a fi informate în limba lor maternă, însă toate inscripțiile oficiale se redactează, în primul rând, în limba română, fiind obligatoriu ca plăcuțele cu informații de interes public să poată fi citite, în primul rând, în limba oficială a țării și subsecvent în limba minorității.”*

48. În concluzie, Colegiul director constată faptul că afișarea denumirii străzilor exclusiv în limba maghiară constituie fapte de discriminare, în speță fiind incidente prevederile art. 2 alin (1) și art. 10 lit. h, din O.G. nr. 137/2000, republicată. Colegiul director dispune sancționarea cu avertisment a reclamatei și recomandă ca pe viitor să asigure principiul egalității de tratament, în sensul asigurării bilingve a denumirilor străzilor.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției lipsa de obiect invocată de partea reclamată având în vedere că obiectul petiției intră în domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată;
2. Constatarea faptei de discriminare constând în inscripționarea exclusiv în limba maghiară a plăcuțelor cu denumirile străzilor din comuna Lăzarea, județul Harghita, conform art. 2 alin.1 și art. 10 lit. h) din O.G nr. 137/2000, republicată;
3. Aplicarea sancțiunii contravenționale a “Avertismentului” față de Unitatea Administrativă comuna Lăzarea, jud. Harghita, conform art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, coroborat cu art. 7 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
4. Obligă reclamatul să publice un rezumat al hotărârii pe site-ul Primăriei comunei Lăzarea, județul Harghita, conform art. 26 alin. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată;
5. O copie a prezentei hotărâri se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SĂVULESCU RADU-COSMIN – Membru

Data redactării hotărârii: 08.11.2023

Redactat și motivat de: Claudia Cerasela Bănică și C.C.S./D.S.M.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

